

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 24. marts 2022

Sag BS-31601/2020-VLR
(1. afdeling)

A
(advokat Palle Møller Jørgensen)

mod

B Forsikring A/S som mandatar for C Kommune
(advokat Jacob Fenger)

og

Sag BS-31836/2020-VLR
(1. afdeling)

D
(advokat Palle Møller Jørgensen)

mod

B Forsikring A/S som mandatar for C Kommune
(advokat Jacob Fenger)

Retten i Aalborg har den 3. august 2020 afsagt dom i 1. instans (sag BS-10209/2017-ALB og BS-10210/2017-ALB).

Landsdommerne Thomas Klyver, Eva Staal og Ida Skouvig har deltaget i ankesagerens afgørelse.

Påstande

Appellanterne, A og D, har gentaget deres påstande for byretten.

Indstævnte, C Kommune, har påstået dommen stadfæstet, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb.

Supplerende sagsfremstilling

Syns- og skønsmanden har den 11. december 2020 og den 17. april 2021 besvaret yderligere spørgsmål om sandmængderne.

Forklaringer

D, A, E, F, G, H, I og skønsmanden, J, har afgivet supplerende forklaring.

D har forklaret, at han ikke kendte noget til episoden den 10. juni 2015 mellem A og entreprenøren. Den hørte han først om i september måned. Han har ikke haft render i sin mark. Der har ikke været problemer med oversvømmelse af markerne efter rensningen af grøften. [...] er 500-600 meter fra markerne. Der er ca. 20 km til [...].

A har forklaret, at episoden den 10. juni 2015 er korrekt gengivet i hans forklaring i byrettens dom. Han er uforstående over for, at entreprenøren har fået det indtryk, at han ikke måtte køre på marken. Han måtte selvfølgelig ikke køre i jordbærrene, for han kunne køre langs ledningen. Renderne er lavet ca. 4 år efter skaden, og han laver render, når der er udsigt til sne og dermed ekstra vand på markerne. Han har ikke haft problemer med vand på markerne siden rensningen. Han har tilladelse til en 10 meter bræmme i skovstykket. Han spurgte entreprenøren, hvad meningen var med at lægge træ på marken og ikke i skoven, og det var det, der gav anledning til, at han blev irriteret på entreprenøren, I. Entreprenøren sagde, at han kunne ringe, når der var høstet. Han ringede ikke til entreprenøren, for han havde ikke opfattelsen af, at han skulle ringe.

E har forklaret, at regulativet også vedrører den rørlagte del, men der står ikke noget i regulativet om vedligeholdelse af den rørlagte del. Den ordinære vedligeholdelse omfatter især grødeskæring.

F har forklaret, at han i 2019 var i området i anden forbindelse. Han bemærkede da renderne, og man kunne se plastik fra en drænslange stikke op af jorden. Han tænkte, at renderne var lavet, fordi dræningen ikke var tilstrækkelig til at få vandet væk.

G har forklaret, at hun p.t. ikke er på arbejdsmarkedet. Hun husker stadig mødet den 4. maj 2015. Der er et skovstykke ned mod åen, men der er åbent lige ned til [...]. Hele strækningen blev besigtiget, og hun kunne se, at der var behov for ekstraordinær vedligeholdelse. Det var et fint møde, og man var enige om, hvad der skulle til, og det ville kommunen sætte i gang. Hun kontaktede I, som kommunen havde en aftale med. Kommunen samarbejdede med tre forskellige entreprenører.

H har forklaret, at han var talsmand for alle lodsejerne og beboerne i [...]. Han skrev til kommunen den 14. juni 2015 efter at have talt med A, der fortalte om en samtale, han havde haft med entreprenøren om placering af bl.a. noget fældet træ og kørsel på jordbærmarken. Han havde sagt til A, at han som lodsejer var nødt til at tåle kørsel på jordbærmarken for at få grøften vedligeholdt. Han hørte ikke fra G, og derfor skrev han igen til hende den 17. august 2015. Han hørte stadig ikke fra kommunen, og han var nødt til igen at rykke den 2. september 2015. Han bebrejdede hende, at hun ikke havde besvaret hans mails fra 14. juni og 17. august. Det værste var, at arbejdet med rensning af den 700 meter lange rørledning ikke var udført. G svarede ved mail af samme dag. Hun undskyldte og udarbejdede den 3. september et notat, hvori hun erkendte, at hun havde modtaget hans mails. Hun beklagede, at hun ikke havde fået videresendt hans mail af 14. juni til entreprenøren. Han gik ud fra, at kommunen nu endelig ville gå i gang med at rense rørledningen, men det skete først senere. Kommunens entreprenør havde ikke det fornødne materiel til at rense den 700 meter lange rørledning. Entreprenøren havde kun en gammel slamsuger. Der er 60 meter mellem brøndene, og entreprenøren havde kun en 15 meter lang slange. Entreprenøren burde have tilkendegivet, da han fik opgaven, at han ikke kunne løse den. Den 18. september 2015 gjorde han G opmærksom på, at der nu var sket store skader på afgrøderne, fordi der var kommet så meget regn. Kommunen måtte senere bede en anden entreprenør med ordentligt materiel om at rense rørledningen. Han er ikke enig i byrettens præmisser, for rensningen kunne være gået i gang den 14. juni 2015. Byretten har totalt misforstået hans mails af 14. juni og 4. september 2015. Han skrev ikke i mailen af 14. juni 2015, at han havde sagt til A, at han skulle tåle kørsel på hans mark, og han mener, at det ikke var hans opgave som talsmand at fortælle kommunen, hvad den efter regulativerne skulle gøre. På mødet den 4. maj 2015 var de blevet enige om, at arbejdet skulle udføres snarest muligt, og det var efter hans opfattelse inden sommerferien. Derfor protesterede han ikke i mailen af 4. september mod, at arbejdet endnu ikke var udført. G bekræftede, at hans mail af 14. juni ikke var blevet videresendt.

I har forklaret, at man skal starte i bunden, når et rørsystem skal spules. I forbindelse med spulingen kommer der slam ud, og det betyder, at der som oftest efter spulingen af det hele skal spules i bunden igen. Han husker

ikke, om det var ham eller en af hans medarbejdere, der i juni 2015 blev sendt hjem, fordi lodsejeren ikke ville have, at de kørte på hans mark. De skulle så have at vide, hvornår de måtte komme tilbage. Han husker ikke mailen, han sendte til G den 6. oktober 2015. Der skulle også fældes nogle træer, og de var forsigtige med ikke at fælde for mange træer. Han kender ikke regulativerne nærmere, og han er ikke bekendt med bestemmelsen om, at en lodsejer skal tåle, at der i forbindelse med vedligeholdelsen bliver kørt på hans ejendom.

Skønsmand J har forklaret, at han kan vedstå besvarelsen af de yderligere spørgsmål. Det er overvejende sandsynligt, at der allerede i maj 2015 var en del sand i rørene. Han kan ikke sige, hvor meget sand der var i rørene i maj 2015, men han har estimeret, at det var 70-80 %. Han undersøgte kun nogle af drænrørene ved udløbet i grøften. Vandføringsevnen har direkte sammenhæng med, hvor meget sand der er i rørene. Jo mere sand des mindre vandføringsevne. Hvis rørene er fyldt op med 50 % sand, er der lidt mindre end 50 % vandføringsevne. Han konkluderede, da der ikke havde været problemer med oversvømmelse før 2015, at vandføringsevnen før 2015 må have været i orden. Hvis der havde været en prop i den øverste tredjedel af ledningen, ville det have givet mening at starte oprensningen der, men det forudsætter, at man ved, at der er en prop, og hvor den er. Markdræn bliver forringede med tiden fx på grund af brud eller lunger. Han forsøgte at finde oplysninger om markdræne hos K, men det var begrænset, hvad han fandt ud af. Det materiale, han kunne skaffe, viste, at der var tale om gamle dræn. Sandtransporter fra drænrør sker typisk i forbindelse med store nedbørsmængder. Det kan ikke 100 % sikkert afvises, at det var den sidste nedbørsmængde i september 2015, der tilstoppede rørene og førte til oversvømmelse. Når der har været nedbør i en periode, stiger vandstanden i [...], og dette – sammenholdt med forhøjet vandstand i Limfjorden, og da der ikke er meget fald i [...] og de flade marker – bevirker, at vandet fra grøften ikke kunne løbe ud.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

Parterne er for landsretten enige om, at regulativerne også regulerer kommunens vedligeholdelsespligt for den lukkede rørlagte del.

Det kan efter det oplyste lægges til grund, at der ikke tidligere havde været problemer med oversvømmelse af appellanternes marker, og landsretten tiltræder, at det kan lægges til grund, at kommunen har foretaget tilstrækkelig vedligeholdelse af [...] frem til og med 2014.

Spørgsmålet i sagen er, om appellanternes afgrødetab som følge af markoversvømmelsen i september 2015 skyldes ansvarspådragende fejl eller forsømmelser begået af kommunen i forbindelse med pligten til at foretage ekstraordinær vedligeholdelse af grøften som aftalt på mødet den 4. maj 2015 og skitseret skriftligt den 11. maj 2015.

En af kommunens sædvanlige entreprenører gik i gang med vedligeholdelsesarbejdet den 10. juni 2015. Landsretten lægger af de grunde, der er anført af byretten, til grund, at arbejdet ikke blev afsluttet, idet entreprenøren fik at vide af A, at han ikke måtte arbejde på hans jordbærmarker. H har forklaret, at han gjorde A opmærksom på, at entreprenøren skulle have lov til at arbejde på marken, idet vedligeholdelsesarbejdet ellers ikke kunne blive udført. Landsretten lægger til grund, at entreprenøren ikke fik at vide, at han kunne genoptage arbejdet på grund af kommunikationsmisforståelser mellem lodsejernes talsmand, kommunen og entreprenøren. Kommunen blev først den 2. september 2015 klar over, at entreprenøren ikke havde fået rensset den rørlagte strækning og brøndene, idet entreprenøren havde ventet på en tilbagemelding. Kort tid efter blev markerne oversvømmet, og afgrøderne blev beskadiget.

Også efter skønsmandens besvarelse af de yderligere spørgsmål tiltrædes det, at det kan lægges til grund, at der allerede i maj 2015 var sand i brøndene og rørene. Det kan endvidere ikke afvises, at det var den store nedbørsmængde i september 2015, der tilstoppede rørene og førte til markoversvømmelsen samtidig med en opstuvning på grund af forhøjet vandstand i [...].

Herefter tiltrædes det, at appellanterne ikke har godtgjort, at kommunen ved sagsbehandlingen i forbindelse med de ekstraordinære vedligeholdelsesarbejder har begået en klar og væsentlig fejl og dermed handlet ansvarspådragende. Det tiltrædes derfor, at kommunen er blevet frifundet.

Efter sagernes udfald skal A og D i sagsomkostninger for landsretten hver især betale 60.000 kr. til dækning af advokatudgifter inkl. moms til B Forsikring A/S som mandatar for C Kommune, og de skal solidarisk betale 396,80 kr. til mandataren til dækning af vidneførsel.

Ud over sagernes værdi er der ved fastsættelsen af beløbene til advokat taget hensyn til sagernes omfang og forløb, herunder de to supplerende syn og skøn.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal A og D hver især inden 14 dage betale 60.000 kr. til B Forsikring A/S som mandatar for C Kommune, og de skal solidarisk betale 396,80 kr. til mandataren. Beløbene forrentes efter rentelovens § 8 a.